

29.11.2021

Asia/17

§ 905

Valtuutettu Tuomas Rantasen toivomusponsi raitiotiekapasiteetin lisäämisestä Länsisatamaan

HEL 2021-001650 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 3.2.2021 § 19 hyväksymän toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle ja tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

1 Rantanen Tuomas, toivomusponsi, Kvsto 3.2.2021 asia 4

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hyväksyessään 3.2.2021 § 19 periaatepäätöksen satamatoimintojen uudelleenjärjestelyistä ja satama-alueiden maankäytön lähtökohdista Eteläsatamassa, Katajanokalla ja Länsisatamassa kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen: Valtuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuudet lisätä raitiovaunukapasiteettia Länsisatamaan niin, että se riittää palvelemaan kasvavaa henkilöliikennettä.

Asiassa on saatu kaupunkiympäristölautakunnan ja liikenneliikelaitoksen (HKL) johtokunnan lausunnot.

Lautakunta toteaa mm., että kantakaupungin satamien kehittäminen nk. Keskittämisskenaarion pohjalta tulee lisäämään Jätkäsaaren liikennettä merkittävästi. Sataman henkilöliikenteen hoitamiseksi Helsingin

seudun liikenne -kuntayhtymä HSL laatii raitioliikenteen linjastosuunnitelmaa yhteistyössä kaupungin kanssa vuoden 2021 aikana. Suunnitelman tavoitteena on laajenevan pikaraitioverkon sekä uusille alueille kasvavan kantakaupungin liikkumistarpeiden yhteensovittaminen. Länsisataman joukkoliikennetarpeen ratkaiseminen on yksi suunnitelman keskeisiä kysymyksiä. 2020-luvun kuluessa toteutetaan kaksi keskustaan suuntautuvaa pikaraitiotiehanketta: Kruunusiltojen ja Vihdintien pikaraitiotiet. Pikaraitiovaunuilla on korkea kapasiteetti ja niille järjestetään mahdollisimman sujuva kulku katuverkossa. Siksi ne voivat olla mahdollinen väline myös satamien kasvavan matkustajaliikenteen palvelemiseen. Vaihtoehdot pikaraitiolinjalle ovat uuden satamia palvelevan kaupunkiraitiolinjan perustaminen tai nykyisten linjojen tarjonnan lisääminen.

Kaupunginhallitus on esittänyt 16.8.2021 kaupunginvaltuustolle Kruunusillat-hankkeen enimmäishinnan korottamista lisäyksellä, että hankkeen Hakaniemen ja keskustan välisen toteutusvaiheen lähtökohtana on, että Kaivokadulle ei tarvita erillistä pikaraitiotien päätepysäkkiä, vaan että linja kytketään tarkoituksenmukaisella tavalla jatkumaan muuhun raitiotieverkkoon. Kaupunkiympäristön toimialan liikenne- ja katusuunnittelupalvelun arvion mukaan Länsisatama on tämänhetkisten tietojen valossa tarkoituksenmukaisin jatkosuunta pikaraitiolinjalle keskustasta. Kaupunkiympäristön toimiala selvittää vuoden 2021 aikana, minkälaisin toimenpitein voidaan mahdollistaa pikaraitioliikenne keskustasta Länsisatamaan. Se edellyttää muutoksia olemassa olevaan ratainfraan pidempien pikaraitiovaunujen liikennöinnin mahdollistamiseksi ja liikenteen sujuvuuden, luotettavuuden ja nopeuden nostamiseksi.

Investointien jatkosuunnittelu ja päätöksenteko tapahtuisi seuraavien vuosien aikana ja ne toteutuisivat aikaisintaan vuoden 2026 jälkeen, kun Kruunusiltojen toinen vaihe Hakaniemestä keskustaan toteutetaan. Samalla selvitetään mahdollisuus Euroopan unionin rahoitukseen TEN-T -verkkoon kuuluvan sataman yhteyksiä parantaville investoinneille.

HKL toteaa raitiotieinfran omistajana ja ylläpitäjänä mm., että vaikka Jätkäsaaren raitiotieverkon rakentaminen on edelleen kesken, ei ponnessa esitetty henkilöliikenteen kapasiteetin nosto vaadi infrastruktuurin osalta muutoksia raideverkkoon. Sen sijaan Jätkäsaaren raitioliikennekapasiteetin mahdollinen kasvattaminen edellyttää syvempää HSL:n asettamaa linjasto- ja liikennöintisuunnitteluun pohjautuvaa tavoitetason asettelua, jotta pystytään esittämään perusteellisesti valmistellut kannattavuus- ja hyötylaskelmat päätöksenteon tueksi. Huomioiden lähimmän kymmenen vuoden taloudellisen suunnittelun jo asetettu kaupunkitasoinen raami, tulee liikennöintipalvelutason muutosten tuoda

29.11.2021

merkittävää lisäarvoa kantakaupungin joukkoliikenteen ja matkailunedistämisen osalta, jotta niihin on perusteltua ryhtyä.

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

1 Rantanen Tuomas, toivomusponsi, Kvsto 3.2.2021 asia 4

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Ponnien ehdottaja

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 07.09.2021 § 424

HEL 2021-001650 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Eteläsataman maankäytön suunnittelua jatketaan nk. Keskittämiskenaarion pohjalta siten, että matkustaja-autolauttaliikenteeseen liittyvä rekkaliikenne on mahdollista lopettaa Eteläsatamassa. Edellytyksenä on, että koko matkustaja-autolauttaliikenne loppuu Eteläsataman puolella. Tukholman matkustaja-autolauttaliikenne keskitetään Katajanokalle ja Tallinnan matkustaja-autolauttaliikenne Länsisatamaan. Eteläsataman (ml. Katajanokan), Länsisataman, Jätkäsaaren, Ruoholahden ja Salmisaaren maankäytön kehittämistä jatketaan tähän periaatteen perustuen Sataman toimintaedellytysten sekä järjestelyn tuotta-

mien kokonaisyötyjen turvaamiseksi. Lisäksi Länsisatamasta Länsiväylälle suunnitellaan satamatunneli, joka mahdollistaa Länsisataman toimintojen laajentamisen ja satamaliikenteen sujuvan järjestämisen.

Sataman uudelleenjärjestely kasvattaa merkittävästi Länsisataman matkustajaliikenteen määriä. Samalla Jätkäsaaren asukasmäärä kasvaa 21 000 asukkaaseen vuoteen 2030 mennessä. Alueella tarvitaan siten sekä korkean kapasiteetin yhteydet liikenteen solmukohtiin, kuten metroasemille ja päärautatieasemalle, että asukkaiden työssäkäynti-, asiointi-, ja vapaa-ajan matkoja palvelevat täydentävät yhteydet. Tarpeet ovat erilaisia suuntautumiseltaan ja ajalliselta jakaumaltaan.

HSL laatii raitioliikenteen linjastosuunnitelmaa yhteistyössä kaupungin kanssa vuoden 2021 aikana. Suunnitelman tavoitteena on laajenevan pikaraitioverkon sekä uusille alueille kasvavan kantakaupungin liikku- mistarpeiden yhteensovittaminen. Länsisataman joukkoliikennetarpeen ratkaiseminen on yksi suunnitelman keskeisiä kysymyksiä.

2020-luvun kuluessa toteutetaan kaksi keskustaan suuntautuvaa pikaraitiotiehanketta: Kruunusiltojen ja Vihdintien pikaraitiotiet. Pikaraitiovaunuilla on korkea kapasiteetti ja niille järjestetään mahdollisimman sujuva kulku katuverkossa. Siksi ne voivat olla mahdollinen väline myös satamien kasvavan matkustajaliikenteen palvelemiseen. Vaihtoehdot pikaraitiolinjalle ovat uuden satamia palvelevan kaupunkiraitiolinjan perustaminen tai nykyisten linjojen tarjonnan lisääminen.

Kaupunginhallitus on esittänyt 16.8.2021 kaupunginvaltuustolle Kruunusillat-hankkeen enimmäishinnan korottamista lisäyksellä, että hankkeen Hakaniemen ja keskustan välisen toteutusvaiheen lähtökohtana on, että Kaivokadulle ei tarvita erillistä pikaraitiotien päätepysäkkiä, vaan linja kytketään tarkoituksenmukaisella tavalla jatkumaan muuhun raitiotieverkkoon. Liikenne- ja katusuunnittelupalvelun arvion mukaan Länsisatama on tämänhetkisten tietojen valossa tarkoituksenmukaisin jatkosuunta pikaraitiolinjalle keskustasta.

Kaupunkiympäristön toimiala selvittää vuoden 2021 aikana, minkälaisin toimenpitein voidaan mahdollistaa pikaraitioliikenne keskustasta Länsisatamaan. Se edellyttää muutoksia olemassa olevaan raitainfraan pidempien pikaraitiovaunujen liikennöinnin mahdollistamiseksi ja liikenteen sujuvuuden, luotettavuuden ja nopeuden nostamiseksi. Investointien jatkosuunnittelu ja päätöksenteko tapahtuisi seuraavien vuosien aikana ja ne toteutuisivat aikaisintaan vuoden 2026 jälkeen, kun Kruunusiltojen toinen vaihe Hakaniemestä keskustaan toteutetaan. Samalla selvitetään mahdollisuus Euroopan unionin rahoitukseen TEN-T-verkkoon kuuluvan sataman yhteyksiä parantaville investoinneille.

Esittelijä

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

29.11.2021

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Anton Silvo, liikenneinsinööri: 310 37489
anton.silvo(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 19.08.2021 § 128

HEL 2021-001650 T 00 00 03

Lausunto

Johtokunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Liikenneliikelaitos (HKL) tuottaa Helsingin kantakaupungin raitioliikenteen Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymän (HSL) määrittelemällä linjastolla ja palvelutasolla. HKL ottaa siten kantaa ponteen ensisijaisesti infrastruktuurin ja kaluston omistajan näkökulmasta.

HKL, kaupunkiympäristön toimiala ja HSL ovat yhteistyössä laatineet Jätkäsaaren raitiotieverkon suunnitelman, jonka mukaisesti raitioiteitä Jätkäsaareen, ml. Länsisataman terminaalien läheisyyteen, on rakennettu. Jätkäsaaren raitiotieverkon rakentaminen on edelleen kesken, mutta ponnassa esitetty henkilöliikenteen kapasiteetin nosto ei vaadi infrastruktuurin osalta muutoksia raideverkkoon.

HKL:n kalustosuunnitelma pohjautuu HSL:n raitioliikenteen linjasto-suunnitelmassa 2015 määritellyn palvelutason saavuttamiseen. Merkittävät muutokset linjastosuunnitelmassa määriteltyyn palvelutasoon edellyttävät kalustotarpeen uudelleen arviointia.

HKL toteaa, että Jätkäsaaren raitioliikennekapasiteetin mahdollinen kasvattaminen edellyttää syvempää HSL:n asettamaa linjasto- ja liikennöintisuunnitteluun pohjautuvaa tavoitetason asetelua, jotta pystytään esittämään perusteellisesti valmistellut kannattavuus- ja hyötylaskelmat päätöksenteon tueksi. Huomioiden lähimmän kymmenen vuoden taloudellisen suunnittelun jo asetettu kaupunkitasoinen raami, tulee liikennöintipalvelutasonmuutosten tuoda merkittävää lisäarvoa kanta-kaupungin joukkoliikenteen ja matkailunedistämisen osalta.

Esittelijä

yksikön johtaja
Antti Nousiainen

Lisätiedot

Antti Nousiainen, yksikön johtaja, puhelin: 310 32528
antti.nousiainen(a)hel.fi